

Fegl d'infurmaziun per la planisaziun e l'installaziun da locals d'archiv

CUNTEGN

1. Finamira ed intent	1	6.7 Conducts	6
2. Remartgas preliminaras	1	6.8 Installaziuns	6
3. Privels per archivalias	1	7. Endrizzament e mobigliament	6
4. Accessibladad e lieu dals locals d'archiv	1	7.1 Mobigliar	6
4.1 Eruir las ristgas dal lieu	1	7.2 Surfatschas da deposit / transport	7
4.2 Lieu en l'edifizì	3	7.3 Plazzas da lavur	7
4.3 Accessibladad dals locals d'archiv	3	7.4 Deumidificatur	7
5. Pretensiuns a locals d'archiv	3	8. Utilisaziun dal local	7
5.1 Clima dal local	3	9. Persuna da contact	8
5.2 Ariaziun	3	10. Illustraziuns	8
5.3 Illuminaziun	3	Agiunta: Remartgas/products/recumandaziuns	8
5.4 Protecziun cunter aua	4	Renviements a la litteratura	8
5.5 Protecziun cunter incendis	4	Regals/indrìs da regals cun rodas	8
5.6 Protecziun cunter infracziun e sistem da serrar	4	Surveglianza dal clima	8
5.7 Plan d'urgenza	4	Deumidificatur	9
5.8 Schubradad	5	Indicatur ed exempels da plans	9
6. Realisaziun da la construcziun	5	Exempel Karlihof Cuir	10
6.1 Grondezza e repartiziun dals locals	5	Exempel Münzweg Cuir	11
6.2 Moda da construcziun	5	Exempel archiv communal Lumnezia a Vella	12
6.3 Parais	5	Exempel archiv communal da Trun	13
6.4 Terren	5		
6.5 Fanestras	5		
6.6 Ischs	6		
		Glista da controlla per la planisaziun e l'installaziun da locals d'archiv	14

1. Finamira ed intent

Quest feigl d'infurmaziun cuntegna ils pli impurtants puncts che ston vegnir resguardads en connex cun l'installaziun e l'utilisaziun da locals d'archiv.¹ Las infurmaziuns pli detagliadas e las prescripziuns da construcziun èn cuntegnidas en il document Bau von Kulturgüterschutzräumen und Umnutzung von über-zähligen Schutzanlagen als Kulturgüterschutzräume dal sector spezial Edifizis da l'Uffizi federal da protecziun da la populaziun (UFPP). L'Archiv dal stadi dal Grischun porscha cussegliaziun e sustegn en il sector da la construcziun d'archivs.

2. Remartgas preliminaras

Archivalias èn per il solit unicats che na pon betg vegnir remplazzads, sch'els van a perder u vegnan donnegiads. Las archivalias èn suttamessas ad in process natural da daventar vegl. Ensemen cun l'isada tras il diever procura quest process a lunga vista, ch'ellas van a perder. Per evitar u almain per franar quest process è in deposit optimal d'impurtanza centrala.

3. Privels per archivalias

Las archivalias ston vegnir protegidas cunter differents privels. Ils pli impurtants:

- ☛ Facturs climatics: valurs disfavouraivlas areguard la temperatura e l'umiditad da l'aria, grondas variaziuns
- ☛ Glisch cun ina gronda cumpart da radis ultra-violets (radiaziun dal sulegl)
- ☛ Donns mecanics: nauscha posiziun da deposit, pressiun, fricziun, utilisaziun senza quità

- ☛ Raschuns per donns chemics tras emballadis che n'èn betg senza acids
- ☛ Raschuns per donns biologics: micro-organismes (cunzunt miffa), ruiders, insects
- ☛ Cas d'urgenza/catas trofas/eventiments da donn: aua, fieu, sballunada, enguladitsch

Cun mesiras da construcziun e da manaschi èsi pussaivel da minimar considerablamain la gronda part da quests privels. Las archivalias vegnan supplementar-main protegidas tras ina conservaziun professiunala cun material d'emballadi ch'è adattà per l'archivaziun, tenor la recumandaziun da l'Archiv dal stadi.²

4. Accessibladad e lieu dals locals d'archiv

4.1 Eruir las ristgas dal lieu

Cun tscherner in lieu per in local d'archiv stoi vegnir examinà, quant gronda ch'ins sto stimar la ristga da pussaivlas catastrofes da la natira (sbuvaditschs, crudas da crappa, terratrembels, auas grondas e bovas). La charta da privels dal chantun Grischun³ musa ils territoris cun ina ristga pli gronda. Tar la tscherna dal lieu ston ins evitar quels lieus che han ina color cotschna sin la charta da privels.

¹ En quest feigl d'infurmaziun èn er vegnids integrads ils puncts impurtants da las normas ISO 11799

«Anforderungen an die Aufbewahrung von Archiv- und Bibliotheksgut» e DIN 67700

«Bau von Bibliotheken und Archiven – Anforderungen und Empfehlungen für die Planung».

² https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/afk/sag/dokumentation/merkblaetter/Documents/Empfehlungen_Archivmaterial_2017-DE.pdf

³ https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/diem/awn/naturgefahren/naturgefahrenmanagement/Seiten/3_1_4_gefahrenkarte.aspx

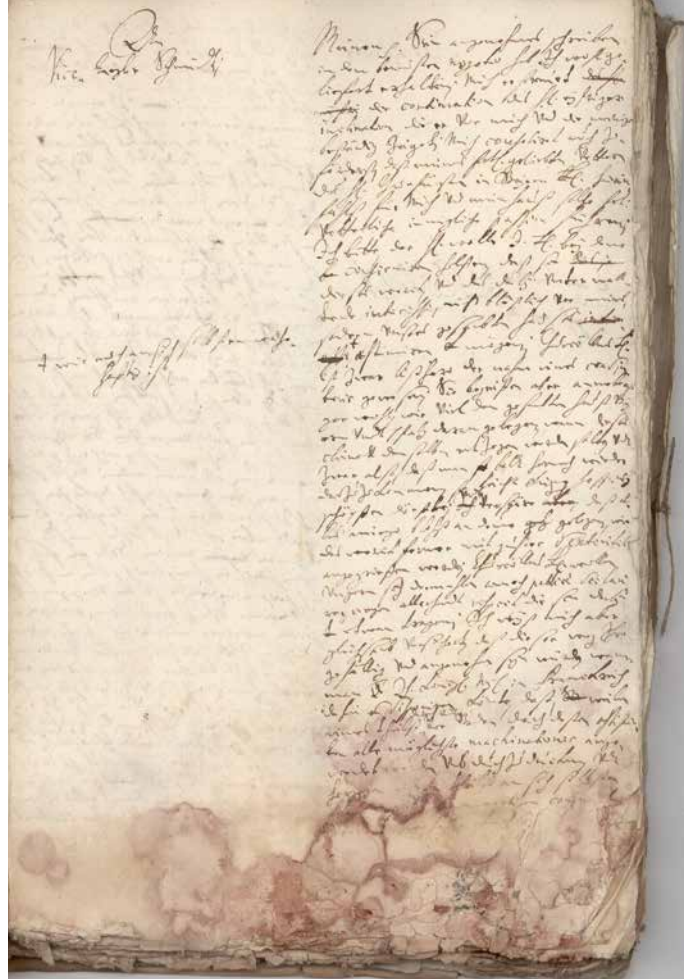
fauss deposit

donn mecanic

donn d'insects

donn pervia da miffa

donn da fieu

d'onn d'aua

4.2 Lieu en l'edifizì

Spezialmain adattads èn locals sutterrans, perquai che las cundiziuns climaticas èn pli constantas en il terren e perquai ch'i vegnan ademplidas las pretensiuns staticas per ils grevs regals cun rodas. Ins sto però pudair garantir, che nagin'aua na possia entrar en ils locals d'archiv. En dumonda vegnan era auters lieus en l'edifizì, sch'i po là vegnir garantì in clima stabil dal local e sche las ulteriuras pretensiuns envers locals d'archiv èn ademplidas. En mintga cas stoi vegnir evità che archivalias vegnian tegnidas en salv sin il palantschin, ch'è expost a grondas variaziuns da temperatura, ubain en tschalers umids.

4.3 Accessibilità dals locals d'archiv

Ils ischs ed ils corridors che mainan en ils locals d'archiv duain esser uschè lads, che l'access a tals è er pussaivel cun gronds meds da transport e recipients. Entaifer ils locals d'archiv èsi d'avantatg da pudair utilisar charrets. Grondas quantitads d'archivalias na duessan betg vegnir transportadas «a maun». Tut tenor la grandezza da l'archiv vegni recumandà da pudair transportar las archivalias sin palettas.

5. Pretensiuns a locals d'archiv

5.1 Clima dal local

Il clima è in factur impurtant per il mantegniment da las archivalias. Sch'el variescha fermamain, po quai avair consequenzas catastrofalas per las materialias. Tut tenor la materialità valan differentas cundiziuns da conservaziun sco optimalas. En ils blers cas n'èsi dentant betg pussaivel da realisar exactamain las prescripziuns. En archiv vegnan numnadamain conservadas differentas materialias comunablamain. Las valurs idealas per fotografias e multimedia (sut 14°C, per blers formats da negativs sut 8°C) na pon per il pli betg vegnir cuntanschidas senza sfradentar permanentamain.

La procuraziun per in clima constant, senza grondas variaziuns è pli impurtanta che l'observaziun absolu-

ta da las valurs idealas. In'approximaziun a questas valurs basta. Per archiv cun ina maschaida da differents tips da medias vala la suandanta **regla generala: temperatura interna en media da 16° – 20°C ed in'umidità relativa da 45 – 55 %**. Valurs d'ina dimensiun da 14°–22°C e 40–60% èn tolerablas. Entaifer la dimensiun numnada duess il clima restar uschè stabil sco pussaivel. Midadas sur las stagiuns èn tolerablas, midadas durant il di per dapli che 1°C e 3% duessan vegnir evitadas. Per survegliar il clima dals locals vegnan utilisads termoigrometers u registraturs da datas ch'ins po cumprar. Recumandaziuns da products èn da chattar en l'aggiunta

5.2 Ariaziun

I sto vegnir garantì, ch'i entria regularmain aria frestga u ch'il local haja in sistem d'ariaziun. En il local d'archiv n'èsi dentant betg uschè necessari d'avair in barat d'aria uschè intensiv sco en locals da lavur. En cas d'ina posiziun sutterrana èsi necessari d'installar in indriz da ventilaziun, entant ch'ins po er dar aria en ils locals surterrans cun avrir las fanestras. En quest cas èsi da favurisar in'ariaziun curta e controllada. En il cas ideal vegni dà aria, cura che las relaziuns externas correspundan a las valurs climaticas previsas per il local: la stad, cura ch'igl è il pli freid e l'enviern, cura ch'igl è il pli chaud durant il di. Dar aria duess ins uschè curt sco pussaivel, per evitar variaziuns da la temperatura u da l'umidità da l'aria. Las fanestras duessan uschiglio restar il pli savens serradas, per minimar variaziuns.

Per stabiliments sutterrans dovri en mintga cas in indriz da ventilaziun. In concept d'ariaziun bain ponderà pussibilitescha d'ademplir las pretensiuns climaticas e resguarda er las prescripziuns da la polizia da feu.

5.3 Illuminaziun

L'intensità e la durada da l'illuminaziun sto vegnir limitada, perquai che quella accelarescha l'isada da las archivalias. Las archivalias duain vegnir tegnidas en salv en il stgir, cura ch'ellas na vegnan betg utilisadas. Glisch dal di/dal sulegl fa gia suenter curt temp donn a las archivalias. I resultan donn irreversibels che sa mussan tras pallidezza, sblatgezza e sfendaglias. Il medem vala er per la radiaziun ultra-

violetta da glisch artificiala. Il standard è perquai glischs dad LED. Tar l'illuminaziun en il local d'archiv na duess la valor da 100 lux betg vegnir surpassada. En locals d'archiv cun glisch dal di ston las archivalias vegnir tegnidas en salv en stgatlàs.

5.4 Protecziun cunter aua

La probabilitad d'irrupziuns d'aua en locals d'archiv è tenor l'experientscha considerablamain pli gronda che quella d'incendis. Per evitar donn pervia d'irrupziuns d'aua ston vegnir resguardads ils suandants puncts:

- Installar plirs avisaders d'aua en differents lieus en il palantschieu dal local
- Sche pussaivel planisar nagins conducts d'aua en locals d'archiv. En cas che quai è inevitabel, duain ils conducts vegnir segirads cun bagnolas u chaussas sumegliantas
- En locals d'archiv construir deflussiuns d'aua (irrupziun d'aua, aua da stizzar fieu), ch'èn munidas cun ina clappa cunter la reflussiun
- Segirar tumbins, stgalas e bischens, per ch'i na possa or da tals betg curre aua en ils locals d'archiv
- Segirar tetgs, fanestras, clappas da ventilaziun e.u.v. cunter influenzas da l'aura e cunter l'entrada d'aua
- Installar mo regals cun rodas che han in pedestal
- Betg tegnair en salv archivalias directamain sin il palantschieu

5.5 Protecziun cunter incendis

Las prescripziuns vertentas per la protecziun cunter incendis pon vegnir consultadas sut <https://www.bsvonline.ch/de/brandschutzvorschriften> Las pretendiuns exactas ston vegnir definidas per mintga singul project, perquai che la grondezza da l'edifizi sco er la posiziun dal local d'archiv en l'edifizi pretendan differents mesiras per la protecziun cunter incendis.

Per locals d'archiv sutterrans vegn recumandada ina structura purtanta cun ina classa da resistenza al fieu da 60 minutas. Previsiblamain vegnan ils locals d'archiv classifitgads sco sector d'incendi, quai vul dir che las vias da fugia ston manar directamain dals locals d'archiv en il liber e ch'ellas na dastgan betg ir tras

auters secturs d'incendi. Ils corridors ston avair ina ladezza minimala dad 1,2 m.

La protecziun cunter incendis d'in edificis d'archiv sa drizza tenor las prescripziuns da l'Assicuranza d'edificis dal chantun. Tut tenor la protecziun tras l'assicuranza han autras assicuranzas eventualmain anc ulteriuras resp. autras pretendiuns. En mintga cas ston ils locals d'archiv vegnir survegliads cun in detectur d'incendi. Plinavant ston quests locals vegnir integrads en il concept da la protecziun cunter incendis dal manaschi. Complementarmain recumandain nus:

- Betg utilizar materials da construcziun inflammabels
- Betg installar/montar installaziuns che n'èn betg propri necessarias
- Betg installar indrizzs automatics da stizzar fieu
- Endrizzament e mobigliament da material betg inflammabel
- Metter a disposiziun avunda stizzafieus e cuvertasstizzafieu ch'èn svelti cuntanschibels, da preferenza apparats da stizzar il fieu cun CO₂ u vapurisaders d'aua

5.6 Protecziun cunter infracziun e sistem da serrar

I vegn recumandà urgentamain d'installar in detectur d'infracziun. Las entradas e las fanestras ston esser segiras cunter infracziuns.

In sistem da serrar segir cumpiglia er, che las clav vegnan repartidas cun caracter da confidenzialitad. I sto esser reglà e documentà cleramain, tgi che poseda ina clav dals locals d'archiv. I dastga esser pussaivel d'entrar mo accompagnà da persunal da l'archiv. Excepciuns datti per las personas responsablas per l'edifici (pedel) e per il persunal da nettegiament.

5.7 Plan d'urgenza

En cas d'eveniments da donn, sco ina irrupziun d'aua u in incendi (donn tras aua da stizzar u furmaziun da fim), pussibiliteschia l'elavuraziun d'in plan d'urgenza d'evacuar svelti e sistematicamain ils effectivs. Elements impurtants èn ina chadaina d'alarm, in plan d'acziun ed in lieu da deposit extern. Per l'ulteriura

elavuraziun da las archivalias donnegiadas suenter l'evacuaziun, ston vegnir consultadas persunas specialisadas. L'Archiv dal stadi e la firma docusave SA⁴ porschan cussegliaziun en connex cun l'elavuraziun d'in plan d'urgenza.

5.8 Schubradad

Il local d'archiv ston vegnir nettegiads almain duas giadas per onn. Ils palantschieus vegnan nettegiads cun in tschitschapulvra e suenter prendids si levamain umid. Surfatschas da deposit e maisas ston vegnir nettegiadas cun sdratschs da microfibra. Igl è necessari da far regularmain controllas areguard insects nuschaivels e miffa.

6. Realisaziun da la construcziun

6.1 Grondezza e repartiziun dals locals

L'autozza dal local duai importar tranter 2,20 e 2,50 meters. L'ulteriura repartiziun dals locals sa drizza tenor l'utilisaziun optimala planisada dals locals (regals cun rodas, regals stabels, stgaffas per plans e.u.v.). L'augment da las archivalias en media per onn po servir sco basa per planisar la grondezza dals locals. I vegn recumandà da planisar ina reserva per 25 fin 30 onns. Pervia da la digitalisaziun cuntinuanta da l'administraziun vegn l'augment d'archivalias fisicas a sa reducir marcantamain durant ils proxims decennis.

En in local d'archiv ch'è equipà cun regals sin rodas e che serva en emprima lingia per tegnair en salv archivalias en stgatlà, permetta ina surfatscha utilisabla dad 1 m² da depositar var 5,4 meters currents. L'aggiunta cuntegna indicaturs davart differents locals d'archiv ch'èn illustrads cun models da plans.

6.2 Moda da construcziun

La meglra protecziun cunter fieu ed aua porscha ina moda da construcziun massiva en betun armà. Edifizis ch'èn construids en moda massiva mitigeschan

ultra da quai las consequenzas da variaziuns climaticas a curta vista. La finamira da las mesiras da construcziun è quella, da stgaffir in clima dals locals uschè constant sco pussaivel, che variescha mo pauc.

En cas d'in edifizis nov convegno da consultar gia durant la fasa da planisaziun in restauratur specialisà.

6.3 Paraids

Las paraids duain vegnir picturadas cun ina color minerala termoactiva, senza substanzas nuschaivlas. Ina liadira speziala n'è betg necessaria. I na dastgan vegnir duvrads nagins materials che fan pulvra. Gist tuttina duai ina surfatscha glischa impedir che la pulvra sa rimna.

6.4 Terren

Per l'installaziun da regals cun rodas sto la construcziun purtanta esser concepida uschia, ch'ella po supportar ina chargia da 600 fin 800 kg/m². Tut tenor la geometria dal stabiliment vegn l'inschigner da construcziun a fixar las pretensiuns pli detagliadas a la capacita da chargia.

Per ils palantschieus èn adattadas cuvridas da betun simplas, picturadas cun ina color minerala termoactiva, senza substanzas nuschaivlas ubain cuvridas da linoleum ch'ins po nettegiar bain e che n'èn betg in bun terren per microorganismes. I na dastgan vegnir duvrads nagins materials che fan pulvra, sco p.ex. tarpuns.

6.5 Fanestras

Il local d'archiv surterrans duain avoir fanestras d'ina dimensiun uschè pitschna sco pussaivel. I sto esser pussaivel da stgirentar talas cun agid da tendas u da schalusias, quai per evitar l'incidenza da radiaziun ultravioletta. Per quest intent pon las fanestras er vegnir munidas cun folias da protecziun cunter radiaziun ultravioletta. Las fanestras ed ils vaus per il cler ston avoir giatters cunter infracziun.

6.6 Ischs

Tenor las prescripziuns da la polizia da fieu ston ils ischs dals locals d'archiv avair ina classa da resistenza al fieu d'almain EI 30 (30 minutas). Tut tenor las pretensiuns da la societad d'assicuranza po questa valur dentant er esser pli auta.

6.7 Conducts

Tras il local d'archiv na dastgan passar nagins conducts d'aua u d'aua persa. Nua ch'igl è betg pussaivel d'evitar quai, ston ils conducts vegnir segirads cun bagnolas e cun ils sculs respectivs.

6.8 Installaziuns

Installaziuns ston vegnir limitadas ad in minimum. I ston però vegnir resguardadas las installaziuns electricas indispensablas ed ina buna illuminaziun da basa. Per impedir ch'i sa rimnia pulvra, duai l'illuminaziun vegnir integrada en il palantschieu sura.

7. Endrizzament e mobigliament

7.1 Mobigliar

Per tegnair en salv archivalias ston vegnir acquistads regals cun rodas, regals fixs, stgaffas per plans u stgaffas cun truclets or da tola d'atschal vernischada da chaud u a pulvra. Stgaffas èn ina buna protecziun cunter influenzas externas sco fieu u aua. En stgaffas serradas po in microclima disfavuraivel (temperatura, umidità) però sa derasar pli svelt. Per quest motiv èsi da favurisar regals averts. I n'è perquai er betg recumandà d'archivar documents spezialmain prezios en tresors serrads.

Regals cun rodas

La lunghezza e la ladezza da regals cun rodas e da regals fixs duai permetter da trair a niz optimalmain il local disponibel. Ils secturs dals regals duain esser repartids en moda unitara e permetter d'utilisar il meglier pussaivel ils tablars. Per quest intent ston vegnir resguardadas las dimensiuns dals pli frequents recipients (stgatlars, mappas, cuzers da plans) per las archivalias. Ils tablars duain pudair purtar almain 80 kg per meter current. Las persunas spezialisadas dals furniturs da regals cusseglian gugent. Recumandada vegn ina profunditad standardisada dals regals da 45 cm. Per ils cudeschs basta per regla ina profunditad dals regals da 30 cm.

Per che la circulaziun da l'aria saja garantida, sto vegnir observada ina distanza minimala da 10 cm tranter il regal e la paraid exteriura (privel che miffa sa furma vi da paraids fraidas).

Ils regals e las stgaffas ston avair in sochel (min. 15 cm) per proteger cunter la penetraziun d'aua (standard tar tut ils furniturs professionals d'indrizz da regals).

Stgaffa per plans

Per impedir la furmaziun d'in microclima e per garantir la circulaziun da l'aria, ston ils regals cun rodas vegnir averts regularmain. Indrizz da regals cun paraids cun foras pussibiliteschan ina meglra circulaziun da l'aria che variantas serradas.

I na vegn betg recumandà d'installar regals cun rodas che funcziunan cun forza electrica. Quels èn sensibels per disturbis e na pon en il cas d'urgenza eventualmain betg pli vegnir manevrads. Nus recumandain indrizz dirigids a maun.

7.2 Surfatschas da deposit /transport

Cun montar maisas plegablas vegnan creadas surfatschas da deposit utilas. I vegn recumandà d'acquistar stgabellas per cuntanscher ils tablars sisum. Er charrets per transportar actas tutgan tar l'equipament da basa.

Charrets

7.3 Plazzas da lavur

En ils locals d'archiv na duain betg vegnir endrizzads plazz da lavur permanents. In plaz da lavur temporar che pussibilitescha da classifitgar, registrar u consultar documents, duess dentant vegnir previs. In tal plaz dovra ina surfatscha da lavur avunda gronda ed in computer. Ina colliaziun a la rait po perquai er esser necessaria en il local d'archiv.

Plaz da lavur

7.4 Deumidificatur

Igl è raschunaivel da cumprar in deumidificatur. En cas d'in surpassament da l'umiditad da l'aria regulescha in tal apparat il clima dal local.

8. Utilisaziun dal local

Il local da l'archiv duai vegnir utilisà mo per tegnair en salv archivalias. Igl è admiss da tegnair en salv temporarmain documents u d'utilisar il local sco archiv intermediar, sche quai vegn signalisà cleramain e separà da las effectivas archivalias. I vegn recumandà d'endrizzar in pitschen local separà per depositar temporarmain documents ch'èn donnegiads da miffa.

Dos and Don'ts en il local d'archiv

9. Persuna da contact

L'Archiv dal stadi dal Grischun stat a disposiziun per ina cussegliaziun areguard la planisaziun ed areguard l'endrizament da locals d'archiv (tel.: 081 257 28 03; e mail: info@sag.gr.ch)

10. Illustraziuns

Illustraziuns pagina 2 sisum a sanestra, pagina 6, pagina 7: Archiv dal stadi dal Grischun

Ulteriuras illustraziuns pagina 2: Eisenbach, Ann-Kathrin; Marth, Katrin: Schäden an Archiv- und Bibliotheksgut erkennen und klassifizieren. Schaden-skartierung anhand von Beispielen der Staatlichen Archive Bayerns. Minca 2023.

Agiunta: Remartgas/products/recumandaziuns

Renviaments a la litteratura

- DIN ISO 11799, DIN 67700, DIN EN 16893, DIN ISO 18934, DIN/TR 67702, DIN EN 16242, DIN EN 15759, en: Allscher, Thorsten; Haberditzl, Anna (editurs): Bestandserhaltung in Archiven und Bibliotheken, Berlin, Vienna, Turitg, 2021 [7. ediziun reelavurada e cumplettada].
- Gruppa d'experts per la protecziun dals bains culturals da l'Uffizi federal da protecziun da la populaziun: Bau von Kulturgüterschutzräumen und Umnutzung von überzähligen Schutzanlagen als Kulturgüterschutzräume, Berna 2024 [<https://backend.babs.admin.ch/fileservice/sdweb-docs-prod-babsch-files/files/2024/01/08/f5d97213-91bf-4aa3-b206-c180b295668c.pdf>].
- Giovannini, Andrea: De tutela librorum. Die Erhaltung von Büchern und Archivalien, Baden 2010.
- Glauert, Mario: Anforderungen an ein Archivmagazin. Eine Checkliste, in: Verwahren, Sichern, Erhalten. Handreichungen zur Bestandserhaltung in Archiven, Potsdam 2005

(<https://www.fh-potsdam.de/sites/default/files/2022-05/landesfachstelle-archivberatung-bestandserhaltung-checkliste-anforderungen-archivmagazin-fhpotsdam.pdf>).

- Gössi, Anton; Egloff, Gregor; Huber, Max (editurs): Archivbauten in der Schweiz und im Fürstentum Liechtenstein 1899–2009, Baden 2007.
- Kobold, Maria; Mocarski, Jana: Bestandserhaltung. Ein Ratgeber für Verwaltungen, Archive und Bibliotheken, 3. überarbeitete und erweiterte Auflage, Darmstadt 2019 [<https://tuprints.ulb-tu-darmstadt.de/11407/1/Bestandserhaltung-2019-online.pdf>].
- Kruse, Christian; Müller, Peter (editurs): Das Archivmagazin – Anforderungen, Abläufe, Gefahren. Vorträge des 78. Südwestdeutschen Archivtags am 21. und 22. Juni 2018 in Augsburg, Stuttgart 2019 [https://www.landesarchiv-bw.de/sixcms/media.php/120/K70_Archivmagazin.pdf].
- Strebel, Martin: Konservierung und Bestandserhaltung von Schriftgut und Grafik, Herausgegeben von der Fachstelle schriftliches Kulturerbe Verlag am Klosterhof, Son Gagl 2020 [[https://www.stiftsbezirk.ch/userdata/Stiftsbibliothek/Verlag am Klosterhof/PDFs/2020-konservierung-und-bestandserhaltung-von-schriftgut-und-grafik-978-3-905906-34-9-pdf.pdf](https://www.stiftsbezirk.ch/userdata/Stiftsbibliothek/Verlag%20am%20Klosterhof/PDFs/2020-konservierung-und-bestandserhaltung-von-schriftgut-und-grafik-978-3-905906-34-9-pdf.pdf)].

Regals/indrizs da regals cun rodas

- Compactus-Bruynzeel SA, Moosweg 8, 8500 Frauenfeld, <https://www.bruynzeel.ch>
- Forster Archiv- und Verkehrstechnik GmbH, Industriestrasse 6, 8618 Oetwil am See, <https://www.forster-archiv.ch/>

Surveglianza dal clima

Per survegliar il clima datti simpels apparats da mesuraziun digitals ed analogs d'alta qualitat. Exempels da products:

- ecofort Croco igrometer
ecofort SA Ipsacherstrasse 16, 2560 Nidau, <https://ecofort.ch/>
- Selina igrometers e termometers
Stadler Form, Chamerstrasse 174, 6300 Zug, <https://www.stadlerform.com/de-ch/>

L'Archiv dal stadi dal Grischun ha fatg bunas experientschas cun ils registraturs da datas da la firma Rotronic. L'acquisiziun da registraturs da datas è chara. Cun tals apparats èsi però pussaivel da survegliar il clima dals locals senza interrupziuns. Supplementar-main vegnan las datas registradas e pon vegnir evaluadas graphicamain.

Exempels da products: Rotronic SA, Grindelstrasse 6, 8303 Bassersdorf, <https://www.processsensing.com/de-de/feuchtigkeit-temperatur/>

Deumidificatur

☛ Krüger & Co. AG, Flurstrasse 7, 7205 Zizers, <https://www.krueger.ch/>

☛ ecofort AG, Ipsacherstrasse 16, 2560 Nidau, <https://ecofort.ch/>

Indicatur ed exempels da plans

Cumbinà cun il mobigliament duain exempels concrets, co concepir il plan orizontal, porscher tips per planisar l'installaziun d'in archiv. Ils stabiliments al Karlihof ed al Münzweg vegnan utilisads da l'Archiv dal stadi. Ils locals d'archiv a Vella ed a Trun servan sco archivs communals.

La tabella mussa las cifras da proporziun tranter las surfatschas utilisablas dals models da locals d'archiv ed ils meters currents dals tablars.

Per planisar ina reserva sufficiente, poi vegnir calculà cun ina proporziun da 5,4 meters currents (mc) per m² da surfatscha utilisabla. Questa calculaziun sa basa sin la supposiziun, ch'il local possia vegnir cuvri cumplettamain cun regals cun rodas.

Descripziun	Surfatscha utilisabla	Regals mc	Proporziun
Archiv dal stadi Karlihof	1170.00 m ²	6318.00 mc	5.40 mc/m ²
Total referenza KGS Karlihof	1170.00 m ²	6318.00 mc	5.40 mc/m ²
Archiv dal stadi Münzweg	170.00 m ²	783.00 mc	4.61 mc/m ²
Total referenza KGS Münzweg	170.00 m ²	783.00 mc	4.61 mc/m ²
Vella 1	56.70 m ²	358.90 mc	6.33 mc/m ²
Vella 2	63.90 m ²	460.75 mc	7.21 mc/m ²
Total archiv communal Lumnezia a Vella	120.60 m ²	819.65 mc	6.80 mc/m ²
Archiv a Trun	31.05 m ²	237.60 mc	7.65 mc/m ²
Biro archivar	8.80 m ²		
Total archiv communal Trun	39.85 m ²	237.60 mc	5.96 mc/m ²
Total dals objects cumparegliads	1500.45 m²	8158.25 mc	5.44 mc/m²

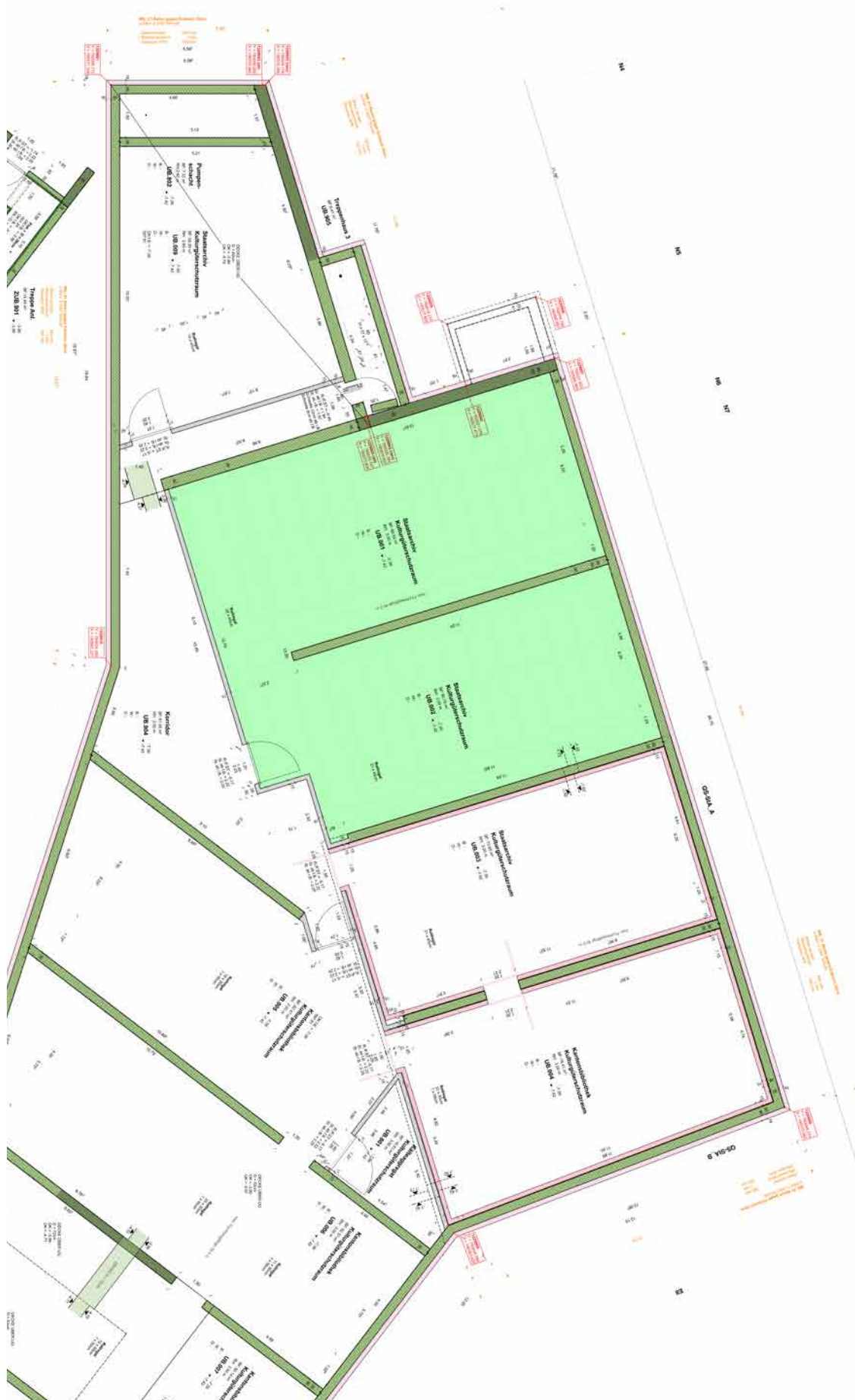
Exempel Karlihof Cuira

Plan dal 2. plaun sutterran, ils locals colorads cun verd vegnan utilisads da l'Archiv dal stadi sco locals da magasin.

Grondezza dal local: ca. 27.90 m × ca. 41.90 m = 1170.00 m²

Grondezza dal local: ca. 12.75 m x ca. 13.61 m = 170.00 m²

Exempel archiv communal Lumnezia a Vella

Plan dal plaun sutterran, ils locals colorads cun verd vegnan utilisads sco archiv.

Grondezzas dals locals:

Archiv 01 $11.38 \text{ m} \times \text{ca. } 4.70 \text{ m} = 56.70 \text{ m}^2$

Archiv 03 $10.98 \text{ m} \times \text{ca. } 5.81 \text{ m} = 63.90 \text{ m}^2$

Biro $3.66 \text{ m} \times 2.40 \text{ m} = 8.78 \text{ m}^2$

Glista da controlla per la planisaziun e l'installaziun da locals d'archiv

- Èn vegnidas examinadas las ristgas dal lieu? (Betg tscherner lieus en territoris da ristga sco zonas d'inundaziun)
- È il lieu dal local da l'archiv adattà? (Da preferenza locals sutterrans; nagins palantschins u tschalers umids)
- Èn las cundiziuns climaticas stabilas? (pretensiuns minimalas: temperatura 14° – 22 °C, umiditad da l'aria relativa 40 – 60 %)
- È avant maun in'ariaziun sufficiente?
(Entrada minimala d'aria frestga, dar aria en moda controllada)
- Èn vegnidas prendidas mesiras cunter donnas d'aua?
(Nagins conducts d'aua senza protecziun, avisaders d'aua, sculs, indrizs da protecziun)
- Èn vegnidas prendidas mesiras da protecziun cunter incendis?
(Avisader da fieu, stizzafieus adattads, nagins indrizs automatics da stizzar fieu)
- È avant maun ina protecziun sufficiente cunter infracziun? (Detectur d'infracziun, fanestras ed ischs segirs, concept da clavs)
- Datti in plan d'urgenza per eveniments da donn?
(Chadaina d'alarm, plan d'evacuaziun, lieu da deposit extern)
- Vegn il local d'archiv nettegià regularmain? (Almain duas giadas per onn, controlla areguard insects nuschaivels e miffa)
- È la grondezza e l'utilisaziun dal local planisada en moda optimala? (Autezza: 2,20 – 2,50 m, planisar ina reserva per 25 – 30 onns)
- Èn las pretensiuns da construcziun ademplidas?
(Construcziun en betun armà, capaciad da chargia, classas da resistenza al fieu, nagins materials che fan pulvra)
- È il mobigliar adattà per in archiv? (Regals cun rodas, distanza da 10 cm tar la paraid, sochel da 15 cm, regals e mobigliar da tola d'atschal)
- Èn avant maun avunda meds da transport e surfatschas da lavur? (Maisas plegablas, charrets, stgabellas)
- Vegn il local duvrà unicamain per intents d'archiv? (Naginas autras utilisaziuns, clera separaziun d'archivs intermediars)